

امریکا پاکستان را قربانی افغانستان خواهد کرد

احمد صدیق احمدی

برخی‌ها با برداشت رسانه‌ای از استراتژی دونالد ترامپ پیرامون آسیای جنوبی و افغانستان، به این نظر اند که ایالات متحده آمریکا به گونه‌ای بی‌پیشینه پاکستان را تحت فشار قرار داده است. برخی دیگر اما این استراتژی را ناشی از سیاست‌های دولت افغانستان تعبیر می‌کنند. آیا واقعاً آمریکا به دنبال تشدید فشار بر متحد دیرینه‌اش -پاکستان- می‌باشد؟ و آیا این تنها کشور مسلمان و مسلح به سلاح هسته‌ای را قربانی افغانستان خواهد نمود؟

پس از اعلام استراتژی جدید ترامپ، برخی از رهبران کشورها از آن به گرمی استقبال کردند، در این میان چین بخشی از استراتژی ترامپ را شدیداً تقبیح نمود که در آن پاکستان را "پناهگاه امن تروریستی" خوانده است. در افغانستان نیز سرور دانش معاون دوم رئیس جمهور و نیز حامد کرزی رئیس جمهور پیشین، استراتژی جدید آمریکا را مورد انتقاد قرار دادند که بجای صلح از خواست‌های اصلی مردم افغانستان می‌باشد، هم‌چنان بر جنگ تأکید شده است.

بارک اوباما در دو دور ریاست جمهوری‌اش تلاش نمود تا جنگ افغانستان را پایان بخشد، به همین منظور افزایش نیروهای امریکایی را به هدف پایان دادن جنگ در افغانستان به یکصد هزار تن افزایش داد، و سرانجام جنگ افغانستان را پایان نبخشید. در سال ۲۰۱۲، اما بزرگ‌ترین استراتژی‌اش را که همانا ۶۰ درصد تمرکز نظامی بر "آسیا پسیفیک" بود، اعلام داشت. گفته می‌شد که دیگر اروپا برای آمریکا تهدیدی بزرگ پنداشته نمی‌شود، بلکه چین به عنوان دومین گول اقتصادی جهان بزرگ‌ترین تهدید اقتصادی و نظامی برای آینده آمریکا خواهد بود. از همین رو ایالات متحده آمریکا ۶۰ درصد تمرکز نظامی‌اش را بر آسیا پسیفیک معطوف داشت.

چنانچه اشتون کارتر وزیر دفاع وقت امریکا گفته بود: «چین توان نظامی‌اش را بالا برده و امریکا در مرحله انتقالی قرار دارد. ما اینک پس از ۱۴ سالی که صرف مبارزه با تروریسم نمودیم، در آغاز مرحله انتقال استراتژیکی قرار داریم که به منظور پاسخ دادن به چلنج‌های سرنوشت‌ساز امنیتی مطرح گردیده است.»

دونالد ترامپ اما در جریان مبارزات انتخاباتی‌اش از یک‌سو بر تشدید فشار بر چین تأکید می‌نمود و از سوی دیگر بر پایان جنگ در افغانستان؛ پس از پیروزی‌اش مدت زمانی زیادی را در بر گرفت تا این‌که دکترین سیاسی-نظامی کاخ سفید بر تداوم جنگ در افغانستان و نیز افزایش نیرو تصمیم گرفتند، با این تفاوت که این بار اما پاکستان تحت فشار قرار گیرد. شاید به دلیل این‌که سرگرمی چین با همسایه‌اش بیشتر گردد.

در همین اوضاع دیده می‌شود که تنش‌ها در شرق دور و در همسایگی چین افزایش می‌یابد. کوریای شمالی بزرگ‌ترین شریک تجاری چین تا جایی پیش می‌رود که پنداشته می‌شد گسترده‌ترین جنگ هسته‌ای در حال اتفاق افتادن است، مگر این گونه نشد و احتمالاً در شرایط کنونی هرگز چنین نشود.

در واقع ایالات متحده امریکا چین را از دو طرف سرگرم نگاهداشته است تا از خیال توسعه طلبی جهانی باز ماند، تا جایی که حتا با فشار بین‌المللی در شورای امنیت که چین و روسیه از مخالفان تحریم بر کوریای شمالی بودند، هر دو کشور بر تحریمات امریکا و سازمان ملل تن در دادند. چنانچه دولت چین آمادگی‌اش را بر کاهش و یا هم قطع تجارت نفت و منسوجات بر کوریای شمالی اعلام نمود. با این همه فشارها بر چین، امریکا در حال گسترش نقش هندوستان در افغانستان می‌باشد، همسایه و دشمن دیرینه‌ای چین و پاکستان؛ و برعکس بر کاهش نقش پاکستان و نیز فشارهای دیپلماتیک بر آن تأکید نموده است.

با این همه، دیده می‌شود که فشارها بر پاکستان تنها به هدف موجودیت "پناهگاه‌های امن تروریستی" راه اندازی نشده، بلکه به هدف فراتر از آن برای سرگرم ساختن چین راه اندازی شده است؛ اگر چنین نمی‌بود امریکا و بزرگ‌ترین استخباراتش "سی آی ای"، قبل از این می‌دانست که واقعاً مراکز و پناهگاه‌های امن تروریستی در کجا موقعیت دارد تا قبل از شرایط کنونی علیه آن اقدام می‌نمود.

بنابراین سخن نادرست از آب بر خواهد آمد که گفته شود استراتژی فشار بر پاکستان از دیپلماسی و سیاست خارجی دولت افغانستان است که بر آن کشور وارد می‌شود، بلکه این حلقه‌ای بزرگ محاصره چین گوشه‌ای از استراتژی ۶۰ درصد تمرکز امریکا بر "آسیا پسفیک" می‌باشد که به هدف مهار آن کشور راه اندازی شده است. در این حلقه روسیه هم نیز شامل است، و فشارهای زیادی هم صورت گرفت تا روسیه با این سیاست امریکا همگام شود، به نظر می‌رسد که امریکا در این رستا تاکنون موفق نبوده است.

با توجه به این، ایالات متحده امریکا هیچ‌گاه یگانه کشور مسلمان و مجهز با سلاح هسته‌ای را که خودش در یک زمانی آن را تجهیز نموده بود در بدل افغانستان رها نخواهد کرد. به قول حامد کرزی که جو بایدن معاون بارک اوباما برایش گفته بود: «پاکستان برای امریکا ۵۰ برابر مهم‌تر از افغانستان است.» در واقع چنین می‌باشد، اما در شرایط کنونی و استراتژی جدید امریکا، پاکستان باید چنین زیر فشار قرار گیرد.

با این همه قابل تعجب نیست که در استراتژی جدید ترامپ هیچ مسئله‌ای صلح و پایان جنگِ افغانستان مطرح نشده است تا جایی که حتا محدودیت زمانی برای خروج نیروهای امریکایی هم مطرح نمی‌باشد. بناً هدف اصلی استراتژی ترامپ چیزیست که خارج از دوربین رسانه‌ها تصمیم گرفته شده و دنبال می‌گردد، برعکسِ آنچه که دولت و مقامات بلند پایه‌ی افغان از آن به گرمی استقبال کردند!